دیدارێک لەگەڵ هونەرمەند چالاك سەدیق.. ئامادەکردنی: کامەران حاجی ئەلیاس

هونەرمەند چالاك سەدیق: لەهەموو سەردەمێك بەڕۆژگاری ئەمڕۆشەوە بەرهەم وكاری هونەری جوان كراوە

هونەرمەند چالاك سەدیق: ئەنجامدانی فیستیڤاڵ كارێكی باشە بەمەرجێ هونەرمدانی بەئەزموون ئامانجە هونەریەكەی داڕێژن

هونەرمەند چالاك ح□س□ن ناسراوە بە (چالاك سەدیق)، یەكێكە لە هونەرمەندە دیارەكانی كوردستان ئاوازی بۆ چەندین هونەرمەندی كوردستان داناوە،لەگەڵ چەندین تیپی موزیكی كوردی كاری كردوە، دەرچووی پەیمانگەی هونەرەجوانەكانی موسڵ و زانكۆی بەغدا بەشی زانستی موزیك.زۆر سەرسامی ژەنینی هونەرمەندان مشتەبای میرزادە و ئەنوەرقەرداخی بووە هەرئەوەش وای كردوە خولیاوحەزی بچێتە سەر ئامێری كەمانجە شارەزایەكی باشی لە مقاماتی كوردیدا هەیە ..لە رووی كارگێریشەوە شارەزایەكی باشی هەیە بەو هۆیەوە ماوەی چەند ساڵێكە بەرێوەبەری پەیمانگەی هونەرە جوانەكانی كەركووكە بۆیە بەباشمان زانی لە نزیكەوە بە چەند پرسیارێك بەسەری بكەینەوە.
هەڤپیڤین- كامەران حاجی ئەلیاس

- سەرەتا بابزانیین چیرۆكی ئاشنابوونت بە هونەری موزیك چۆن دەستی پێك كرد؟
- هەڵبەتە ئەم حەزو خولیایە دەگەڕێتەوە بۆ سەردەمی منداڵی، كاتێ گوێبیستی هونەرمەندانی گەورەی
كورد لەمامۆستایان (عەلی مەردان و حەسەن زیرەك و مەزهەری خالقی ..) وهونەرمەندانی تر
لەڕادیۆكانی كرماشان و بەغدا دەبووم،وە كاریگەری تیپەٍكانی موزیكی (سلێمانی و هەولێر و تیپی
تەلەفزیۆنی كەركوك و باواجی) ك□ بەرهەماكانیان پەخش دەكرا پارچە موزیكەكانی هۆرەی مامۆستا
ئەنوەر قەرەداغی و كچە شۆخەكەی تیپی باواجی لەگەڵ گەلێكی تر بەمنداڵی دەناسیەوەو ئەمانە ئەو حەزە دەروێشی□ی□یان لام درووست كرد بڕیارمدا فێری موزیك ببم و بەردەوام بم..
سەرەتای فێربوونیشم لەساڵی 1981 لەلای مامۆستا (جەلال

سەدەچی) بوو کە بە شێوەی (گوێگرتن) سەماعی بوو پاشان
لەساڵی 1982 لەلای مامۆستا (قادرمەردان) بەشێوەی زانستی
سەرەتاکانی فێربوونی کەمانم خوێندووە بەوهۆیەشەوە ساڵێك
دوایی ئەو خوولەی لەپەیمانگەی هونەرەجوانەکانی شاری موسل
وەرگریام لەساڵانی پەیمانگاش لەلای هونەرمەندی کەمانچەژەنی
بەتوانا (ئەحمەد جەوادی) بەماوەی 4 ساڵ وانەکانی ڤایەلین
(کەمان) و سۆلفێج و هارمۆنی و تیۆری موزیك و لای چەند
مامۆستایەکی دیش وانەکانی ترم خوێند بەڵێ، پەیمانگەی
هونەرجوانەکان رۆڵێکی گرنگی بینی بۆ پێگەیاندنی ئێمە لەگەڵ
هەوڵ و کۆششی خۆشمان توانیمان ببین بەو ژنیارو
هونەرمەندەی ئێستا.

- ئاشکرایە ژەنینی ئامێری کەمانجە ئاسان نییە بۆچی لە نێو ئەو هەموو ئامێرە موزیکیانە تۆ کەمانجەت هەڵبژارد؟
- دیارە کاریگەری مامۆستایانی بەڕێز (ئەنوەر قەرەداغی و مشتەبای مریزادە) هەرچەندە ئەو کات نەمان دەزانی مشتەبای میرزادە ئەوژەنیارەی هونەرمەندان(حەسەن زیرەك و مەزهەری خالقی) یە کاریگەری هەبوو لەوەی ئامێری کەمانجە هەڵبژێرم بەڵام هونەرمەند مامۆستا ئەنوەر قەرداغی لە تەلەفزیۆن دەمانبینی بەڵێ ئەویش کاریگەری لەلام دروست کردم لەگەڵ چەندین هونەرمەندی تر وەکو (رزگار خۆشناو) لەگەڵ گەلێ ژەنیاری تری تیپەکانی کوردستان .

هەر ئەوەش وای لێکردم بە یەکەمینجار لەهاوینی ساڵی 1979
ئامێرێکی کەمانچەم لە ئەرزدیباکی شاری کەرکوك بە 10 دیناری
ئەو سەردەمەم کڕی بەڵام لە دوای یەك ساڵ بەدواوە چوومەمە
لای مامۆستای تایبەت (جەلال سەدەچی) کەلەنەتەوەی تورکمانی
شاری کەرکوك بوو کەمانی باشرتی بۆ پەیداکردم.

*گۆرانی و موزیکی کوردی خاوەنی چەندین فۆڕمی جیاوازە، تا چەند ئەم فۆڕمانە هاوکارن لە پێشڤەچوونی موزیکی کوردی؟

- ئەو فۆرمانە کاریگەری تەواوی لەسەر ئاوازو گۆرانی کوردی، هەیە چونکە هەر ناوچەیەکی کوردستان خاوەنی چەند فۆرمێکی تایبەتن بەنموونە لاوکەکانی باکورو ناوچەی بادینان هەوەینی ستران وئاوازی ئەو دەقەرانەن بەڵام لەگەرمیان (ئائ ئای و ئەڵاوەیسی و قەتارو خاوکەر)بوونەتە بەن وبەرامی بەستەو گۆرانەکان و هەموو ناوچەکانی تریش بەهەمان شێوە، ئەوەشی دەمەنەتە سەرئاوازدانەرەکان دەبەت ئەوئاوازو فۆرمە ئەسنانە بکەنە هەوەینی کارەکانیان، نەك ئاواز و فۆرمی

بیانی بۆ جۆرێك كاریگەری نەرێنی زۆری هەبێت لەسەر گوێچكەو رەحمانا.

*ساڵانە لە پەیمانگەی هونەرجوانەكانی كەركووك،كادری هونەری خوێندن تەواو دەكەن بەڵام لە گۆڕەپانی هونەری دیار نیین وەكو مامۆستایەك هۆكارەكەی بۆ چی دەگەڕێتەوە؟

▪ دیارە من بەخۆم دەستەی دامەزرێنەرو بەڕێوەبەری پەیمانگەی هونەرجوانەكانی كەركووكم كە لەساڵی 2005 وە دامەزراوە،لەتەكای بەشەكان هونەرمەندی دیاری لێ درووست بووەو ئێستا زۆری باشیان هەیە لەناو گۆڕەپانی هونەری كوردیدا نموونەی (هەوار فارس – نەژادنەجم – سوزان ئەحمەد -چنار عیزەدین – بەرزان یونس – هەزان شەرزاد) لە بەشی شانۆ (عومەر موفق – عەلی حمەمەد – ئەحمەد نەجیب -كاروان حمەمەد) كەمەڵێ كادری تریش كە بەشێكیان كیان مامۆستای كۆلێژی هونەرن لەزانكۆكانی كوردستانن وە لە ئێستا دا (15) كەسیشیان هەر لە پەیمانگای هونەرەجوانەكانی كەركوك مامۆستان لەهەرسێ بەشەكە . هەروەها بەشێكی زۆریشیان ئامادەییان لەكارە هونەرییەكاندا هەیە لەكەركوك و شارەكانی دیكەی كوردستان و لە فیستیڤاڵەكانی ناوەو دەرەوەش هەندێكیان خەڵاتیان بەدەست هێناوە. لەساڵانی ڕ بردوشا دەرچووەكانی بەشی موزیك ئەوانەی ژەنیاری باشن لەگەڵ بەندەدا لە تیپی مۆسیقای كەركوك لەگەڵ بەشداریان هەبووە لەكلێپ و فیستیڤال و كارەهونەرەكان.

*لە زۆربەی شارەكانی كوردستان تیپی موزیكی ئۆركێسترا هەیە ئایا لە كەركووك بیرتان لەوە نەكردەتەوە ئۆركسترای كەركووك دابمەزرێنن؟

▪ هەوڵەكان هەبووە، بەڵام بەداخەوە بەهۆی نەبوونی پاڵپشیت باش ئەو كارە نەمانتوانیوە ئەنجامی بدەین لەگەڵ ئەوەشدا بەشێك لەژەنیارەكان بەخۆمشەوە ئەندامی ئۆركێسرتای جیاوازەكانی كوردستاننی هەندێكیان كەركوكیان بەجێهێشتووە، بەڵام ئەگەر پشتگریی هەبێت ئەتوانی تیپی مۆسیقای كەركوك پەرەپێ بدەین كە زیاتر لە 25 ساڵە ئامادەمیان هەیەو خاوەنی چەندین بەرهەمی جوانین.

*زۆرێك لە گۆرانییەكانی كوردی لە ئێستا بەماوەیەكی دیار كراوە لە یادی وەرگر دەمێنێتەوە دوای لەبیر دەچێتەوە هۆكارەكەی میلۆدییە یان تێكستە یان دەنگی گۆرانیبێژەكەیە؟

- لـەگەڵ ئەوەی لـەهەمـوو سـەردەمێك ب□□ژگـاری ئەمڕۆمشـانـەوە بەرهەم وكاری هونەری جوان كراوە لـەگەڵ ئەوەش دا، بەرهەمى بێ پەیام و بێ ئاستیش هەر هەبووە بەڵام ڕەنگە ئەمڕۆ زیاتر چونكە ئاسانكاری و هۆكاری تۆماركردن و گەیاندن ئاسانترو زۆرترە بەداخەوە گوێگرو بینەرو گۆرانی بێ بەهاو بێ ماناش زۆرە كاتێ هونەرمەندێك بەرهەمێكی چاك و ب□ ئاست بەهەموو پێوەرەكان باڵاو دەكاتەوە دەبیین، بەداخەوە پێشوازیەكی ئەوتۆی لێ ناكرێت وەك ئەوەی پێشوازی لەگۆرانیەكی بێ ئاست لەڕووی تۆمارو هۆنراوەو ئاوازو دەنگ و تەنانەت ووشەی بێ ماناو دەنگی ناخۆش ئەكرێ، دیارە هەموو پێكهاتەی درووست بوونی گۆرانی لە (میلۆدی ،دەنگ، تێكست) دەگرێتەوە.

*وەكو ژنیارێك ئەوكلیپانەی لە ئێستادا بەرهەم دەهێنرێت، تاچەند خزمەت بە گۆرانی وگۆرانیبێژەكە كردوە؟

- دیارە ئەمەش كارێكی دوولانەیە زۆر كلیپ هەیە سەرنجی هەمووماڽ □ادەكێشێ كەهەموو پێكهاتە هونەریەكانی وێنەگرتن و لایەنی بینین، هەروەها گۆرانێكە مەرجەكانی هونەری لەئاسیت بەرزدایە كاریگەری باشی هەیە، بەڵام پێچەوانەكەشی هەیە وەكو دەیبیننی جیاواز لەنەرییت كوردەواری و هیچ خزمەت بەهونەرو میدیای ،كوردی ناكات كەبەداخەوە زۆربەی كەناڵەكان پەخشی ئەو جۆرە كارانە دەكەن، لەكاتێكدا ئاوازو گۆرانیەكانی هونەرمەندانی دێرین و ڕەسەن خاوەنی هیچ جۆرە كلیپێك نین كەچی بەگوێ گرتنیان ،هەریەكەو بەجۆرێك وێنای جوانین بۆدەكەن هەر بۆیە هەمیشە بە زەندووی دەمێنەوە.

*ساڵانە چەندین فیستیڤاڵی موزیكی لە شارەكانی كوردستان ئەنجام دەدرێن تاچەند سازكردنی فیستیڤاڵ هاوكارن بۆ زیندوو كردنەوەی رەسەنایەتی موزیكی كوردی؟

- هەڵبەتە ئەنجامدانی فیستیڤاڵ كارێكی باشە بەمەرجێ هونەرمدانی بەئەزموون ئامانجە هونەرەكەی داڕێژن وە ئامانجی دیاری كراوی جۆر و شێوازە هونەریەكەی لەموزیكدا هەبێت بۆ فۆرم و ئاوازو مەقامە كوردێكان،دەتگبێژی باشی تێدا دەركەوێت و ئەو ڕەسەنایەتییە بمنێتەوە و پەرەی پێبدرێت یان بۆ تیپ و گروپە جیاوازەكان بێت لە ئۆركێسترا – تیپە دێرینەكانی وەكو تیپی سلێمانی و دهۆك و هەولێرو كەركوك و ئەوانی تر یان هەرفۆرمێكی تر لەگروپەكان بەمەرجێ هونەرمەندانی بەئەزموون ببن بەدادوەر بۆ هەموولایەنەكانی

موزك لەدەنگ و ئاوازو موزیکی باش و هۆنراوەو گەلێ چەمکی تر تاکوە ئەو فیستیڤاڵانە کاریگەری ئەرێنی بەجێبهێڵێت و هونەری موزیك بەرەو پێشەوە ببات و ئاڵ وگۆڕی هونەری وفیکری لەسەر یەکتری درووست بکەین .

هونەرمەند چالاك سدیق لە چەند دێرك دا:

-د□رچووی پەیمانگای هونەر□جوانەکانی موس□□ ل□ سا□ی 1987 / 1988 ، د□رچووی ک□ل□جی هون□ر ل□ زانک□ی ب□غدا ب□شی زانستی موزیك بە پلەی یەکەم زۆرباشە لە ساڵی 2013 / 2014 تەواو کردوە.

- لەماوەی خوێندنی لە پەیمانگا بەشداری لەهەموو فیستیڤاڵ وچالاکیە موزیکێکانی کردوە.
- بەڕێو□ بەری پەیمانگای هونەرە جوانەکانی شاری کەرکوکە .
  - ئەندامی دەستەی دامەزراندنی تیپی مۆزیکی گەرمیان بووە.
  - سەرەتای ساڵی(1992 لە شاری سلێمانی لەگەڵ هونەرمەندان (حەمە ڕەئووف کەرکوکی و لالۆ ڕەنجدەرو دلێر حسین) و چەند هونەرمەندێکی تر تیپی مۆزیکی کەرکوکیان دامەزراندوە.
    لە ساڵی (2011) وە ئەندامی ئەنجومەنی باڵای سەندیکای هونەرمەندانی کوردستان بووە ، سەرۆکی لقی کەرکوکی هەمان سەندیکای بووە
    -سەرۆکی تیپی مۆزیکی کەرکوکە ساڵانە چەندین بەرهەم پێشکەش کردوە بەتایبەتی لەساڵی 1998 تا ئێستا .
  - ئەندامی ئۆرکیسترای شاری سلێمانی بووە لەساڵی 2002 تا ئێست بەبەردەوامی ساڵانە بەشداری چەندین کاری ئۆرکێسترایی سیمفۆنیم کردووە لبە ڕا بەرایەتی هونەرمەندان (ئەنوەر قەرەداخی و نەجات ئەمین و عبداللە جمال سەگرمە و مستەفا عباس و کۆمەڵێ مایسترۆی بیانی) .)
    . – لەگەڵ زۆرینەی تیپە مۆزیکێکانی شاری سلێمانی کاری کردووە
  - بەشداری چەندین کاری تۆمارکردنی بەرهەمی هونەرمەندانی کوردم کردووە
  - ماوەی پێنج ساڵ بەبەردەوام لە کەناڵی کوردسات بەتایبەتی لەبەرنامەکانی (سۆزو ئاواز و میلۆدی)کاری کردوە هەروەها دامەزرێنەرو سەرپەرشتکاری گروپی

بەرنامەئاوێنە بووە لەو کەنال□□.)

- چەندین خوول و ۆرك شۆپم لەناوەو دەرەوەی وولاندا لەسەر هونەر بینیوە لەوانە لە زانکۆی (مۆزارتیۆم) لە وڵاتی نەمسا لەگەڵ رێکخراوی (yes acadimi ئەمریکی پێنج ساڵ لەگەڵ کردوون 2007تا 2012 .
- کاری مۆزیك و ئاوازم بۆ کۆمەڵێ هونەرمەند کردووە لەوانە (حەمە ڕەئووف – عباس محمد، ئاکۆ عبدالسلام، نامۆ عمر، عباس صلاح داودە، چنار کەرکوکی …. هتد کردووە.

. – کۆمەڵێ ئاوازو بەرھەمی بۆ منداڵان لەکەناڵە ئاسمانێکان ب□□و کرد□ت□و□

-چ□ند ب□رھ□م□کی م□زیکی ئۆرکێسترایی داناوە لە س□ر شان□ نمایش کراو□

مۆزیکی م بۆ درامای کەرکوك 4 داناوە کەلە دەرھێنانی هونەرمەند ناسر حەسن بوو

- بەشدار بووە ڤیستڤاڵەکانی موزیکی کوردی 2003 لەشاری سنە و 2004 لەسەردەشت 2005 لە دیاربەکر کۆنسێرتێکی ئۆرکێسترا لە 2014 لە شاری سۆفیای وڵاتی بولگاریا.